

Bir şeyi unutmamak gerekir. Aylardır Anayasa değişikliğinin halk oyuna sunulması ile ilgili referandum sorunuyla uğraşan bir Türkiyede, eğer işler hala sürüyor ve devletin çarkları, iyi kötü, hala dönüyorsa, memurluk geleneğimizin henüz büsbütün yıkılmamış olması sayesinde. Daha doğrusu, hiç olmazsa yönetim hukuku kitaplarında, kamu hizmeti, kamu görevlisi gibi kavramların bulunduğunu sayesinde.

Bu kavramlara göre kurulmuş bir sistemin yasalara geçmiş ve birtakım kurallara dönüştürülmüş olması sayesinde.

Kısacası Osmanlının son yüzyılında başlayıp, Cumhuriyetle sürdürülen bir geleneğin hukukla birleşmesi, eksik ve tartışmalı biçimde de olsa, Türkiye'deki devlet yönetiminin çökmesini önlemiştir.

AMA bir şeyi unutmamak gerekiyor. Ayakta kalan devlet, kendisini ayakta tutan kavramları ve kuralları büyük ölçüde zedelemiş ve yıpratmış bir devlettir.

1950'den başlayarak, önceleri her iktidar değişikliğiyle birlikte sinsi, sinsi yürütülen ve günümüze yaklaştıkça açıkça uygulanan " kendi ekibini kurma" politikaları bu zedeleniş ve yıpratışın başlıca sorumlusudur.

Hizmetlerin daha iyi görülmesi, siyasal kadrolarla daha " uyumlu" çalışacak ekiplerin kurulmasına bağlanmıştır. Ne yazık ki, ilk bakışta vatandaşların büyük çoğunluğuna da pek yerinde ve doğru gözükken bu yaklaşım, yavaş yavaş gelenekleşmeye ve neredeyse kurallaşmaya başlamıştır. "Her iktidarın kendisiyle daha uyumlu insanlarla çalışmasından daha doğal bir şey olabilir mi?" düşüncesi zihinlerde yer etmiştir.

Uyum kavramının gerisinde partizanlığın iktidarlara kul köle olacakları işbaşına getirme düşüncesinin yattığı görülmez olmuştur. Hizmete girişte nesnel seçim, yükselmelerde liyakat ölçütü ve hizmetin yürütülmesinde tarafsızlık gibi yönetim hukukunun temel değerleri aşınmışsa, hep ilk bakışta insanlara makul gelen bu uyum kavramı yüzünden olmuştur. Tabii, ara rejim dönemlerinde zorla yapılan " ideolojik ayıklanmalar"ın payını da unutmamak gerekir. Her ayıklanma döneminin ardından bir onarma dönemi gelmiş, yapılanları bir ölçüde düzeltmek için atılan adımlar, zincirleme etkiler ve tepkilerle, yeni ayıklamalara ve onarımlara yol açmıştır.

Bugün İçişleri, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere, hemen hemen bütün bakanlıklarda çöreklenmiş partizan kadroların, hatta iktidarla uyumlu, fakat devletin temel felsefesiyle kavgalı insanların varlığı söz konusu ise, yine bu yüzdendir.

Hastalığın, bakanlıkların el değiştirmesiyle, birkaç ayda iyileştirileceğini sanmak hayaldir. Tahribat, kısa sürede onarılmayacak kadar derin.

İnsanları değiştirmenin zaman alacak olmasından ötürü değil.

Sistemi yeniden kurmanın ve yerleştirmenin güçlüğü dolayısıyla.

En azından dört-beş yıl, yani bütün bir yasama dönemini alacak bir sorunla karşı karşıyayız. Çünkü bu iş köklü bir zihniyet değişikliğini ve bütün partilere sıçramış olan bir alışkanlıktan kaçışmayı gerektiriyor.

Artık devlet hizmetinde " sizin adamınız, bizim adamımız" çekişmesinin kimseye yarar sağlamadığı, hatta tam tersine herkesin işini güçleştirdiği görülmelidir.

Böyle olduğu içindir ki, yeni gerilmekte olan referandum seçiminde, hiç olmazsa bazı partiler kamu görevi ve görevlisi kavramlarını daha sağlam ve daha sürekli temellere dayandırmanın programını hazırlamalı, iş başına geçer geçmez bunu uygulayacaklarını belirten bildirgelerle halkın karşısına çıkmalıdır. Referandum seçimi ülkemize Hayırlı olsun Kalın Sağlıcakla!